

EEN RUIMTELIJKE KIJK OP MESTVERGISTINGSINSTALLATIES

Samenvatting

Op het gebied van duurzame energie zijn er in allerlei beleidsnotities door verschillende overheden diverse ambities neergelegd. Op basis van die ambities hebben de gemeenten Ede en Barneveld in het bestuursconvenant respectievelijk coalitieakkoord voor 2010-2014 opgenomen dat het gebruik van duurzame energie bevorderd moet worden. Een aspect van duurzame energie betreft het vergisten van mest waardoor er energie opgewekt kan worden. Het is evident dat in het kader van het opwekken van duurzame energie het realiseren van mestvergistingsinstallaties zeer gewenst is, zeker in een mestrijke regio als de onze. Deze nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie zijn niet zonder meer in te passen binnen de bestaande ruimtelijke kaders. Dat komt omdat deze categorie agrarisch gerelateerde bedrijven afwijkt van de niet-agrarische bedrijven waarvoor specifiek beleid bestaat. Naar aard en capaciteit zijn er verschillende typen vergisters te onderscheiden, met een verschillend ruimtebeslag, wat keuzes over de ruimtelijke mogelijkheden van de verschillende typen mogelijk en wenselijk maakt.

De te onderscheiden typen zijn boerderij-, buurt- en industriële vergisters. Deze kunnen als volgt beknopt omschreven worden:

- Boerderijvergisters:** mest van uitsluitend het eigen agrarisch bedrijf, al dan niet met co-vergistingsmateriaal. Beperkt ruimtebeslag. De vergisting is een onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering.
- Buurtvergisters:** mest van het eigen bedrijf en/of uit de directe omgeving van de installatie, ongeacht de capaciteit, al dan niet met co-vergistingsmateriaal. Het ruimtebeslag is globaal 0,5 – 2,5 ha.
- Industriële vergisters:** mestvergisting met een verwerkingscapaciteit **van 100.000 ton of meer en zonder een duidelijke relatie met de agrarische functies in het gebied.** Het ruimtebeslag is globaal 2 tot 3 hectare.

Het ruimtebeslag in combinatie met de capaciteit van de vergisters maakt dat deze niet altijd zonder meer zijn in te passen. Om sturing te geven aan de ruimtelijke inpassing, is specifiek ruimtelijk beleid gewenst. Daarmee kan worden geborgd dat het zorgvuldig toepassen van de ruimtelijke- en milieukaders en een goede motivering essentiële onderdelen zijn van de besluitvorming omtrent deze installaties. Doel van deze notitie is dan ook om een ruimtelijk kader te scheppen waarin initiatieven voor mestvergistingsinstallaties beoordeeld kunnen worden op de planologische toelaatbaarheid en aan te geven hoe we dit juridisch gaan vertalen in het bestemmingplan Buitengebied. Omdat mestvergisting beleidsmatig gewenst is en er sprake is van een agrarisch gerelateerde activiteit, is het de bedoeling planologische ruimte te bieden voor de realisatie van mestvergistingsinstallaties in het buitengebied van de gemeenten Ede en Barneveld. Deze notitie zal ook binnen de regio worden afgestemd, zodat er regionaal zoveel mogelijk eenduidig wordt omgegaan met de ruimtelijke inpassing van mestvergistingsinstallaties.

Beslispunten

Akkoord gaan met het onderstaande ruimtelijke kader voor mestvergistingsinitiatieven:

1.I. Mestvergistingsinstallaties met een verwerkingscapaciteit tot 36.000 ton

- 1.I.1. Boerderijvergisters voor eigen mest worden bij recht mogelijk gemaakt op agrarische bouwpercelen, binnen de ruimtelijke kaders die gelden voor het betreffende agrarische perceel;
- 1.I.2. Buurtvergisters worden onder voorwaarden mogelijk gemaakt met een wijzigingsbevoegdheid; Naast de reguliere voorwaarden voor onder andere milieu, verkeer en landschap:
 - A. moet er aangetoond worden dat gebruik gemaakt kan worden van lokale aanvoer van mest **(uit een brongebied van in principe 1300 hectare waarbinnen ook de vergister ligt)**, of als dat niet helemaal kan worden aangetoond, dat een initiatief wel past binnen het ordeningsprincipe van het Reconstructieplan;
 - B. mag het maximale ruimtebeslag van een installatie in het landbouwontwikkelingsgebied niet meer bedragen dan 1,5 hectare;
 - C. mag het maximale ruimtebeslag van een installatie in het verwevingsgebied niet meer bedragen dan 1,0 hectare;
 - D. moet het bouwperceel van de buurtvergister aansluiten op een bestaand bouwperceel.

1.II. Mestvergistingsinstallaties met een verwerkingscapaciteit van 36.000 ton of meer

- 1.II.1. Voor buurtvergisters in deze categorie is in principe maatwerk nodig via een partiële herziening van het bestemmingsplan. Daarbij geldt:
 - A. voor de ruimtelijke inpassing wordt de voorkeursvolgorde uit de Structuurvisie Bedrijventerreinen en werklocaties gevolgd;
 - B. als de locatievoorkeur in het buitengebied ligt dan:

- moet aangetoond worden dat gebruik gemaakt kan worden van lokale aanvoer van mest (uit een brongebied van in principe 1300 hectare waarbinnen ook de vergister ligt), of als dat niet helemaal kan worden aangetoond, dat een initiatief wel past binnen het ordeningsprincipe van het Reconstructieplan;
 - wordt aangesloten bij de principes van de actualisatie van het Reconstructieplan (in het landbouwon ontwikkelingsgebied van ca. 2,5 hectare en in het verwevingsgebied van ca. 1,5 hectare), waarbij in het verwevingsgebied strengere eisen gelden voor de noodzaak van het ruimtebeslag en de landschappelijke inpassing.
- 1.II.2. Industriële vergisters, met een verwerkingscapaciteit van 100.000 ton of meer en zonder een duidelijke relatie met de agrarische functies in het gebied (duidelijk groter brongebied dan 1300 hectare), horen op een industrieterrein thuis.

TOELICHTING

Proloog

Op het gebied van duurzame energie zijn er in allerlei beleidsnotities door verschillende overheden diverse ambities neergelegd. Op basis van die ambities hebben de gemeenten Ede en Barneveld in het bestuursconvenant respectievelijk coalitieakkoord voor 2010-2014 opgenomen dat het gebruik van duurzame energie bevorderd moet worden. Een aspect van duurzame energie betreft het vergisten van mest waardoor er energie opgewekt kan worden. Het is evident dat in het kader van het opwekken van duurzame energie het realiseren van mestvergistingsinstallaties zeer gewenst is, zeker in een mestrijke regio als de onze. Deze nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie zijn niet zonder meer in te passen binnen de bestaande ruimtelijke kaders. Dat komt omdat deze categorie agrarisch gerelateerde bedrijven afwijkt van de niet-agrarische bedrijven waarvoor specifiek beleid bestaat. Naar aard en capaciteit zijn er verschillende typen vergisters te onderscheiden, met een verschillend ruimtebeslag, wat keuzes over de ruimtelijke mogelijkheden van de verschillende typen mogelijk en wenselijk maakt. De te onderscheiden typen zijn boerderij-, buurt- en industriële vergisters.

Het ruimtebeslag in combinatie met de capaciteit van de vergisters maakt dat deze niet altijd zonder meer zijn in te passen. Om sturing te geven aan de ruimtelijke inpassing, is specifiek ruimtelijk beleid gewenst. Daarmee kan worden geborgd dat het zorgvuldig toepassen van de ruimtelijke- en milieukaders en een goede motivering essentiële onderdelen zijn van de besluitvorming omtrent deze installaties.

Doel van deze notitie is dan ook om een ruimtelijk kader te scheppen waarin initiatieven voor mestvergistingsinstallaties beoordeeld kunnen worden op de planologische toelaatbaarheid en aan te geven hoe we dit juridisch gaan vertalen in het bestemmingplan Buitengebied. Omdat mestvergisting beleidsmatig gewenst is en er sprake is van een agrarisch gerelateerde activiteit, is het de bedoeling planologische ruimte te bieden voor de realisatie van mestvergistingsinstallaties in het buitengebied van de gemeenten Ede en Barneveld.

Deze notitie zal ook binnen de regio worden afgestemd, zodat er regionaal zoveel mogelijk eenduidig wordt omgegaan met de ruimtelijke inpassing van mestvergistingsinstallaties.

Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk gaat in op de beleidsmatige wens voor het realiseren van mestvergistingsinstallaties. In het tweede hoofdstuk zal ingegaan worden op de typen mestvergistingsinstallaties die momenteel zich vestigen in Nederland. De ruimtelijke mogelijkheden worden in het derde hoofdstuk beschreven. Vervolgens zal in het vierde hoofdstuk het bestaande ruimtelijke kader, voor zover van belang, worden weergegeven. Het vijfde hoofdstuk beschrijft de beleidskeuzes die de gemeenten Ede en Barneveld willen maken, waarna in hoofdstuk 6 wordt aangegeven hoe deze keuzes planologisch-juridisch vormgegeven worden. De notitie zal afgesloten worden met een beschrijving van de mogelijke rol die de beide gemeenten kunnen aannemen ten opzichte van de realisatie van mestvergistingsinstallaties.

Hoofdstuk 1 Beleidsmatig gewenst

Politiek/bestuurlijk staat het thema 'duurzame energie' hoog op de agenda. In allerlei akkoorden en beleidsnotities is uitgesproken dat door het lokaal opwekken van duurzame energie de dreigende tekorten aan fossiele energiebronnen kan worden tegengegaan en is uitgesproken dat overheden alles dienen te doen wat in hun bereik ligt om de opwekking van duurzame energie zoveel mogelijk te bevorderen.

In het Barneveldse coalitieakkoord 2010-2014 staat dat het gebruik van duurzame energie wordt bevorderd en verder wordt gegaan met het terugdringen van de uitstoot van CO₂. Daarnaast worden initiatieven die leiden tot een duurzame en economisch gezonde landbouw van harte ondersteund.

In september 2009 is door de gemeenteraad het "Milieu(klimaat)beleidsplan gemeente Barneveld, 2009 – 2013" vastgesteld. In paragraaf 5.3 van dat beleidsplan ('duurzaamheid en energie') is vastgelegd dat duurzame energie gestimuleerd wordt, zodanig dat binnen 4 jaren 5% van de energie die binnen de gemeentegrenzen wordt gebruikt, duurzaam op te wekken en/of te leveren is via collectieve opties. Ook stelt het beleidsplan dat onze regio bij uitstek een regio is waar kansen liggen voor energieopwekking uit biomassa, zoals onder meer mestvergisting.

Door het vergisten van mest wordt de emissie van broeikasgassen voorkomen (zowel CO₂ als overige broeikasgassen) en kan in een deel van de energiebehoefte worden voorzien door middel van duurzame energie. Het realiseren van mestvergistingsinstallaties past daarmee in het beleidsconcept van het bevorderen van duurzame energie.

Een ander argument voor het stimuleren van mestvergisting is het feit dat in onze regio een grote hoeveelheid mest vrijkomt. Deze mest moet nu grotendeels worden afgevoerd naar gebieden waar de mest nog wel mag worden uitgereden (noord-Nederland). Mestafvoer is aldus een kostenfactor voor veel agrariërs. Door het drogen van digestaat, nutriënten winning (vooral van het schaarse fosfaat) en nascheiding aansluitend aan biomassa vergisting, worden deze kosten teruggedongen en levert dit een positief milieueffect.

Hoofdstuk 2 Type Vergisters

Momenteel kunnen er ten aanzien van de ruimtelijke inpassing drie typen mestvergistingsinstallaties worden onderscheiden:

- boerderijvergisters;
- buurtvergisters;
- industriële vergisters.

Boerderijvergisters zijn vergisters waarin de mest van uitsluitend het eigen agrarisch bedrijf, al dan niet met co-vergistingsmateriaal, vergist wordt. Hieruit vloeit voort dat het benodigde ruimtebeslag voor deze installatie beperkt is. Bij boerderijvergisters wordt de vergisting als een onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering beschouwd.

Buurtvergisters zijn vergistingsinstallaties waarin mest uit de directe omgeving van de installatie wordt vergist, ongeacht de capaciteit. Vergisting vindt al dan niet met co-vergistingsmateriaal plaats. In zijn algemeenheid is het ruimtebeslag een halve tot twee **en halve** hectare.

Industriële vergisters zijn mestvergistingsinstallaties met een zodanige verwerkingscapaciteit dat er een zogenaamde 'ontkoppeling' is van de bedrijfsvoering met de regionale verbondenheid omdat anders de installatie niet kan functioneren **en het gaat in het algemeen om een verwerkingscapaciteit van 100.000 ton of meer**. Bij industriële vergisters wordt het ruimtebeslag grotendeels bepaald door de bedrijfsvoering. In het algemeen hebben dergelijke installaties een ruimtebeslag nodig van twee tot drie hectare.

In de beslispunten wordt gesproken over een verwerkingscapaciteit van 36.000 ton als beleidsgrens. Deze grens wordt benoemd in het provinciaal beleid. De achtergrond hiervan ligt in het gegeven dat voor initiatieven boven deze grens de verplichting geldt om een zogeheten plan-m.e.r. te maken.

Van belang is te realiseren dat de verwerkingscapaciteit van buurtvergisters zowel onder als boven de 36.000 kan liggen.

Hoofdstuk 3 Mogelijkheden binnen het bestaande gemeentelijk/regionaal beleid

Een boerderijvergister is onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering en kan als zodanig onder het huidige beleid al gerealiseerd worden.

Net als bij de boerderijvergister, is er bij een buurtvergister duidelijk sprake van een agrarisch gerelateerd bedrijf. Het is immers gebaseerd op het verwerken van een agrarisch product en staat ten dienste van de bedrijfsvoering van de leverende agrariërs. Hoewel de productie van energie bij een buurtvergister zeker ook een doel is, geeft het agrarisch gerelateerd zijn en de samenhang met de transportstromen, de ruimtelijke motivering voor de vestiging van deze functie in het buitengebied.

Dat legt de basis voor aanvullend beleid ten opzichte van de huidige situatie. Dat is nodig omdat het huidige beleid niet zonder meer voldoende mogelijkheden biedt. Het huidige beleid kent namelijk een strikte scheiding tussen agrarische- en niet-agrarische functies. Agrarische functies hebben (in bepaalde delen) in het buitengebied veel ontwikkelingsmogelijkheden. Voor niet-agrarische functies gelden strenge eisen en geldt het algemene standpunt dat niet-agrarische functies alleen beperkt toegestaan kunnen worden. De genoemde strenge eisen omvatten onder meer dat niet-agrarische bedrijven in een uiterst geval niet groter kunnen worden dan 1.000 m² bedrijfsgebouwooppervlak.

Die maatvoering biedt aan buurtvergisters echter onvoldoende ruimte, omdat een buurtvergister een ruimtebeslag van een halve tot twee **en halve** hectare kan hebben.

De specifieke situatie van buurtvergisters, die sterk agrarisch gerelateerd zijn, rechtvaardigt specifiek beleid om mestvergisting toch planologisch mogelijk te maken. Het is wel wenselijk om voor de ruimtelijke inpassingsmogelijkheden een kader te stellen. Daarvoor kan worden aangesloten bij de bestaande ruimtelijke mogelijkheden die de vigerende bestemmingsplannen voor het buitengebied bieden aan agrarische bedrijven. Dit wordt in hoofdstuk 5 en 6 uitgewerkt.

Uiteraard vergt medewerking aan een initiatief voor buurtvergisting een zorgvuldige afweging en inpassing, die op de betreffende locatie is toegesneden. Het gaat daarbij onder meer om de toename van het aantal verkeersbewegingen, over eventuele geurhinder en over een goede landschappelijke inpassing. Anders gezegd: het uitgangspunt is het zorgvuldig toepassen van de wet- en regelgeving en het betrekken van omwonenden bij het hele proces van realisatie van een vergister.

Hoofdstuk 4 Provinciaal beleidskader

Recent (30 juni 2010) is door Provinciale Staten de Structuurvisie Bedrijventerreinen en werklocaties vastgesteld. Daarin is het beleid voor de locatiekeuze van mestvergistingsinstallaties ruimer geworden. Voor grotere vergistingsinitiatieven (36.000 ton en meer) geldt de volgende voorkeursvolgorde:

- * Op of grenzend aan een bedrijventerrein / glastuinbouwgebied;
- * Locaties bij soortgelijke bedrijven (rioolwaterzuiveringsinstallaties);
- * Landbouwonwikkelingsgebieden;
- * Vrijkomende agrarische locaties in multifunctioneel gebied.

Daarnaast stelt de provincie in de structuurvisie dat er bij het zoekproces van vergistingsinstallaties tot 36.000 ton per jaar, een voorwaardelijk 'ja' geldt ten aanzien van vestiging in het buitengebied als er aantoonbaar gebruik gemaakt wordt van lokale aanvoer en/of afzet van biomassa. De structuurvisie zegt dat dergelijke initiatieven een plaats moeten kunnen vinden centraal binnen de biomassastromen.

De provincie heeft hiermee naar de gemeenten een signaal willen geven om vergistingsinitiatieven tot 36.000 ton, die zij aanmerken als kleinschalig, mogelijk te maken in het buitengebied. In de structuurvisie wordt geen uitgewerkt kader gegeven voor de ruimtelijke inpasbaarheid van dergelijke installaties. Onderhavige notitie voorziet in hoofdstuk 6 in dat kader.

De provincie maakt hierbij dus geen onderscheid in boerderij-, buurt- en industriële vergisters. De beleidsgrens van een verwerkingscapaciteit van 36.000 ton als beleidsgrens komt met name voort uit het gegeven dat voor initiatieven boven deze grens de verplichting geldt om een zogeheten plan-m.e.r. te maken. Ten behoeve van een goede planologisch-juridische regeling maken wij dat onderscheid in schaalniveaus wel. Daarbij is van belang dat de verwerkingscapaciteit van buurtvergisters zowel onder als boven de 36.000 ton kan liggen.

Hoofdstuk 5 Beleidskeuze gemeente Barneveld

Mestverwerkingsinstallaties < 36.000 ton

Deze categorie kan worden onderverdeeld in:

- boerderijvergisters;
- buurtvergisters met een capaciteit tot 36.000 ton.

Boerderijvergisters:

De ruimtelijke inpassing van deze categorie wordt niet in de provinciale structuurvisie geregeld. Wij willen deze categorie bij recht mogelijk maken, omdat dergelijke installaties onderdeel zijn van de agrarische bedrijfsvoering. De ruimtelijke mogelijkheden worden bepaald door de reguliere mogelijkheden voor agrarische bedrijven.

Buurtvergisters tot maximaal 36.000 ton:

Voor deze categorie buurtvergisters volgen wij het beleid uit de structuurvisie. We streven ernaar om deze initiatieven een plek te geven centraal binnen de biomassastromen. Zoals de structuurvisie aangeeft is dit onder de voorwaarde dat er aantoonbaar gebruik gemaakt wordt van lokale aanvoer en/of afzet van biomassa. Dit betekent dat een mestvergistingsinitiatief uitsluitend geplaatst kan worden binnen een gebied waar op buurniveau voldoende mest voor vergisting beschikbaar is.

Mestverwerkingsinstallaties $\geq$ 36.000 ton

Deze categorie omvat:

- buurtvergisters voor zover deze een capaciteit hebben van 36.000 ton en meer;
- industriële vergisters, **met een capaciteit van 100.000 ton en meer.**

De gemeenten Ede en Barneveld nemen hiervoor het provinciaal beleid als uitgangspunt.

Zoals de provincie in haar beleid ook al aangeeft, zal namelijk in alle gevallen sprake zijn van maatwerk.

Voor de plaatsing van *buurtvergistingsinstallaties met een verwerkingscapaciteit van 36.000 ton* en meer per jaar, zal bij de locatiekeuze de vastgestelde voorkeursvolgorde gevolgd moet worden.

De provincie geeft in de Structuurvisie aan dat er een duidelijke relatie moet zijn met de agrarische functies in het gebied. Wij hanteren daarom dezelfde voorwaarde als bij de kleinere buurtvergisters, namelijk dat er aantoonbaar gebruik gemaakt moet worden van lokale aanvoer en/of afzet van biomassa.

Bij *industriële vergisters* is er geen sprake meer van een regionale verbondenheid van de bedrijfsvoering; **er is dus geen duidelijke relatie meer met de agrarische functies in het gebied.** Deze installaties horen daarom op een industrieterrein thuis.

Hoofdstuk 6 Juridische uitwerking

Mestverwerkingsinstallaties $<$ 36.000 ton

Boerderijvergisters:

Een denkbare juridische vormgeving is om in de begripsbepalingen de definitie van 'agrarisch bedrijf' aan te passen. Daaraan kleven nadelen. Als namelijk de begripsdefinitie wordt verruimd om mestvergistingsinstallaties binnen het begrip 'agrarisch bedrijf' te laten vallen, dan bestaat het risico dat diverse niet-agrarische functies worden toegestaan in het buitengebied en de 'verrommeling' fors toeneemt. Beide gemeenten willen daarom de definitie van het begrip 'agrarisch bedrijf' niet aanpassen.

Barneveld kiest ervoor om boerderijvergisters expliciet mogelijk te maken door in de regels van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied de doeleinden van 'agrarisch gebied' aan te vullen met de categorie "vergisting van uitsluitend op het eigen agrarisch bedrijf geproduceerde mest" (of een vergelijkbare regeling). De ruimtelijke mogelijkheden worden dan bepaald door de ruimtelijke mogelijkheden van het betreffende agrarisch bouwperceel (hoogtes, maximale omvang bouwperceel).

Buurtvergisters (met een capaciteit tot 36.000 ton):

Voor deze categorie wordt in het bestemmingsplan Buitengebied een binnenplanse wijzigingsbevoegdheid voorgesteld. Hiervoor kiezen wij omdat enerzijds daarmee duidelijk is dat deze vergisters passen in het ruimtelijk beleid en in principe ruimtelijk inpasbaar zijn, terwijl anderzijds de kans benut wordt voorwaarden op te nemen die steeds een zorgvuldige afweging waarborgen.

Die voorwaarden zijn, naast een zorgvuldige afweging van de reguliere beoordelingsaspecten (zoals verkeer, milieu, landschap):

- A. er moet aangetoond worden dat gebruik gemaakt kan worden van lokale aanvoer van mest;
- B. het maximale ruimtebeslag van een installatie mag in het landbouwonwikkelingsgebied niet meer bedragen dan 1,5 hectare;
- C. het maximale ruimtebeslag van een installatie in het verweingsgebied mag niet meer bedragen dan 1 hectare;
- D. het bouwperceel van de buurtvergister moet aansluiten op een bestaande bouwperceel.

Mestverwerkingsinstallaties $\geq$ 36.000 ton

Deze categorie kan worden onderverdeeld in:

- buurtvergisters met een capaciteit groter of gelijk aan 36.000 ton
- industriële vergisters

Buurtvergisters (met een capaciteit groter of gelijk aan 36.000 ton):

Voor de ruimtelijke inpassing wordt aangesloten bij het provinciale beleid en wordt de voorkeursvolgorde uit genoemde Structuurvisie Bedrijventerreinen en werklocaties gevolgd.

Als de voorkeurslocatie in het buitengebied ligt, dan is de ruimtelijke inpassing maatwerk en daarom worden deze installaties door de gemeenten Ede en Barneveld niet via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt, maar is een partiële herziening van het bestemmingsplan nodig. Voor de ruimtelijke inpassing geldt dat:

A. er aangetoond moet worden dat gebruik gemaakt kan worden van lokale aanvoer van mest;

B. wordt aangesloten bij de principes van de actualisatie van het Reconstructieplan (in het landbouw ontwikkelingsgebied ca. 2,5 hectare en in het verwevingsgebied ca. 1,5 hectare), waarbij in het verwevingsgebied strengere eisen gelden voor de noodzaak van het ruimtebeslag en de landschappelijke inpassing.

*Ad A) Uitwerking aantoonbaar lokale aanvoer **voor alle buurtvergisters***

De planologische toelaatbaarheid wordt bepaald door het kunnen aantonen dat een installatie gebruik maakt van lokale aanvoer en/of afzet van biomassa en dat de installatie daarbinnen een plaats moet vinden. Dit betekent dat een vergister geplaatst moet worden binnen een gebied waarin ruim voldoende vergistbare mest beschikbaar is.

Om recht te doen aan het begrip 'buurtvergister' wordt in beginsel voor het bepalen van de concentratie van mest een **brongebied aangehouden van 1300 hectare (vergelijkbaar met de oppervlakte van een cirkel met een straal van 2 kilometer)**. Concreet betekent dit dat in principe voldoende vergistbare mest beschikbaar moet zijn in een **brongebied van 1300 hectare, waarbinnen ook de beoogde locatie van de buurtvergister ligt. Deze maat van 1300 hectare** wordt aangehouden als richtinggevende norm. Dit sluit uiteraard niet uit dat in bepaalde specifieke gevallen, bijvoorbeeld ten behoeve van nieuwe technologische ontwikkelingen, gemotiveerd afgeweken kan worden van deze maat.

Orderingsprincipe reconstructie

Naast het aantoonbaar kunnen maken dat een vergister centraal plaats zal vinden binnen een concentratie van mest, kan het orderingsprincipe van de reconstructie (zonering) een drager zijn om tot een sluitende onderbouwing te komen voor een particulier initiatief.

In het kort komt het orderingsprincipe er op neer dat om natuurgebieden en andere waardevolle ecologische gebieden een extensiveringsgebied ligt, waarin de mogelijkheden voor met name de intensieve veehouderij erg beperkt zijn. Het overige landelijk gebied is verdeeld in een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) en in een verwevingsgebied. In het landbouwontwikkelingsgebied ligt het primaat bij de landbouw en in het verwevingsgebied ligt de nadruk op het verweven van functies als wonen, agrarische bedrijvigheid en andere functies zoals recreatie en sport.

Het hanteren van dat orderingsprincipe bij de locatiekeuze van buurtvergisters tot 36.000 ton, houdt samengevat het volgende in. In het algemeen is denkbaar dat er bij een initiatief discussie mogelijk is over de mate waarin sprake is van voldoende concentratie van mest binnen de richtinggevende maat van **1300 hectare**. In dat geval kan het feit dat een initiatief past binnen de orderingsprincipe van de Reconstructie, dat wil zeggen binnen het LOG ligt, een reden zijn om toch planologische medewerking te verlenen aan het initiatief. Wanneer een groep agrariërs met bedrijfslocaties in zowel het verwevingsgebied als het LOG, kiest voor een buurtvergister bij één van de locaties in het verwevingsgebied, dan kan dit alleen als goed gemotiveerd worden waarom het initiatief niet bij één van de bedrijfslocaties van die agrariërs binnen het landbouwontwikkelingsgebied ontplooid kan worden.

Ad B en C) Maatvoering

Buurtvergister tot 36.000 ton

De gemeenten Ede en Barneveld vinden het niet te motiveren om met een wijzigingsbevoegdheid voor buurtvergisters een ruimere maat toe te staan dan de maatvoering die gehanteerd wordt voor agrarische bouwblokken.

Een buurtvergister tot 36.000 ton heeft geen groter ruimtebeslag dan een halve tot anderhalve hectare.

Bovenstaand uitgangspunt en gegeven willen wij vertalen naar een planologisch toelaatbare maat die gelijk is aan de maximale maten voor nieuwvestiging of uitbreiding van agrarische bedrijven, zoals die in het vigerende en het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied in de wijzigingsbevoegdheden zijn opgenomen. In het landbouwontwikkelingsgebied is dat maximaal anderhalf hectare.

In het verwevingsgebied is de maximale maat niet vast, doordat de maximale maat wordt bepaald door de situatie ten tijde van vaststelling van het Reconstructieplan en de in dat plan gegeven procentuele uitbreidingsruimte.

Gezien de doelstellingen van de reconstructie kiezen we voor de binnenplanse wijzigingsbevoegdheid in het verweingsgebied voor een redelijke maat van maximaal één hectare.

Aan de wijzigingsbevoegdheid wordt tevens de voorwaarde verbonden dat de locatie van de buurtvergister moet aansluiten op een bestaand bouwperceel, zodat geen nieuwe locaties met bebouwing in het buitengebied ontstaan.

Buurtvergisters met een capaciteit groter of gelijk aan 36.000 ton

Ook de maatvoering van deze buurtvergisters is maatwerk, waarvoor bij een partiële herziening van het bestemmingsplan wordt aangesloten bij de principes van de reconstructie.

Industriële vergisters (met een capaciteit van 100.000 ton of meer)

Als het initiatief op een industrieterrein is voorzien, kan een partiële herziening van het bestemmingsplan nodig zijn. Dat is afhankelijk van het feit of het betreffende bestemmingsplan al in deze mogelijkheid voorziet.

Hoofdstuk 7 Uitvoering

De hierboven beschreven beleidsrichting betekent voor de betrokken gemeenten ook dat er inspanningen geleverd dienen te worden om te zorgen dat initiatieven die zich aandienen ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Naast de provinciale inzet voor het begeleiden van initiatiefnemers willen de gemeenten ook maximaal faciliterend optreden om installaties te realiseren die passen in het beleid zoals in deze notitie beschreven is. Concreet betekent dit het met voorrang behandelen van verzoeken tot planologische medewerking tot het meedenken met de initiatiefnemer om te komen tot een zo succesvol mogelijke plaatsing van de mestvergistinginstallatie.

Het in deze notitie beschreven beleid zal worden opgenomen in de Structuurvisie buitengebied die momenteel wordt opgesteld. De juridische uitwerking wordt opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan waaraan momenteel ook wordt gewerkt.

Tot slot zullen de gemeenten in bijzondere gevallen, als een regisseur optreden in bepaalde initiatieven om grote doelstellingen op het gebied van duurzame energie te behalen. Dit betekent dat de gemeenten zich in zo'n geval inspannen om verbindingen te leggen tussen de initiatiefnemer en relevante andere partijen.

Epiloog

Met deze notitie verwachten de gemeenten Ede en Barneveld een planologisch-juridisch kader geschapen te hebben dat recht doet aan zowel een 'goede ruimtelijke ordening' als aan het bevorderen van het gebruik en toepassen van vormen van duurzame energie. De gemeenten zullen de notitie niet 'te star' toepassen maar wel altijd handelen in de geest van de beschreven beleidsrichting. Ook is het gemeentebestuur hierop aanspreekbaar.